

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 39C/58/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513222718
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Bergerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2015:1513222718.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V, sudkyňou JUDr. Danielou Bergerovou, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava a.s., IČO: 00 492 736, Olejkárska 1, 814 52 Bratislava, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, AK- ECKER-KÁN & partners, Nám. M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: V. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt J. XXXX/XX, XXX XX A., adresa na doručovanie B. XX, A., o zaplatenie 50,50 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a** .

Odporcovi sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, ktorý bol súdu doručený dňa 01.7.2013 žiadal navrhovateľ zaviazať odporcu na zaplatenie 50,70 € a náhradu trov konania, lebo odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez cestovného lístka.

Dňa 08.07.2013 vydal tunajší súd v predmetnom konaní platobný rozkaz č.k. 26 Ro/ 2445/2013-11, ktorý bol Uznesením zo 27.12.2013 podľa § 173 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) zrušený z dôvodu nemožnosti jeho doručenia odporcovi. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 31.01.2014.

Súd postupom podľa § 115 ods. 2 OSP rozhodol rozsudkom č.k. 39C 58/2014-25 zo dňa 09.07.2014, voči ktorému navrhovateľ, prostredníctvom právneho zástupcu podal odvolanie. Krajský súd v Bratislave v konaní č. 5Co/787/2014-41 zo dňa 28.11.2014 odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vrátil na nové konanie. Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave dňa 05.02.2015 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 prijalo k otázke výkladu § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa vo veciach navrhovateľa Dopravný podnik Bratislava, a.s. stanovisko.

Súd vykonal na pojednávaní v súlade s § 101 ods. 2 OSP, v neprítomnosti navrhovateľa a právneho zástupcu navrhovateľa dokazovanie výsluchom odporcu a listinnými dôkazmi, s hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 14.04.2011 ako aj ostatným na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom, z ktorého dokazovania súd zistil, že odporca dňa 14.04.2011 o 18:47 hod. cestoval dopravným prostriedkom navrhovateľa linkou č. 30 a pri kontrole sa odporca na výzvu kontrolného orgánu preukázal neplatným cestovným lístkom. Túto skutočnosť zaznamenal poverený zamestnanec navrhovateľa do hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok * 555204. Totožnosť odporcu bola zistená z jeho občianskeho preukazu, ktorého lustráciou súd zistil, že bol hlásený ako odcudzený.

Odporca nárok uplatnený žalobným návrhom neuznal a návrh žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Podľa jeho vyjadrenia cestovný lístok mal označený opačne, čo mu revízor neuznal ako platne označený lístok. Snažil sa mu to vysvetliť, no napriek tomu bolo spísané hlásenie o porušení tarifných podmienok. V čase cestovania sa preukázal osobným dokladom, ku ktorého strate došlo až následne.

Podľa § 9 písm. b) a § 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z. z. (účinného do 28.02.2012) revízor môže uložiť? cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu. Úhrada je v mestskej autobusovej doprave stonásobok cestovného.

Podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného na základe vyhlášky MDPaT č. 363/1996 Zb. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave, z cestovného lístka musia byť zrejme údaje umožňujúce kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia; cestujúci je povinný zaobstaráť si cestovný lístok v príslušnej hodnote podľa tarify pred nastúpením do vozidla; cestujúci je povinný ihneď pri nástupe do vozidla označiť cestovný lístok v najbližšom označovači cestovných lístkov; cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu výstupu z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi.

Navrhovateľ je akciová spoločnosť s majetkovou účasťou Hlavného mesta SR Bratislavy, ktorá vykonáva mestskú hromadnú dopravu (električkovú, trolejbusovú a autobusovú) podľa Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave .

Nároky, ktoré si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje, vyplývajú zo spotrebiteľského právneho vzťahu, keďže odporca využil prepravné služby poskytnuté navrhovateľom, ktorý konal v rámci predmetu svojej činnosti. Odporca pri využití týchto služieb ako podnikateľ nekonal. Odporca nastúpením do vozidla navrhovateľa, prijal jeho návrh na uzavretie zmluvy o jeho preprave. Podmienky prepravnej zmluvy vyplývajúce z prepravného poriadku navrhovateľa odporca nedodrжал, pretože cestoval bez cestovného lístka.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ). Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nastúpení do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone o cestnej doprave a v Prepravnom poriadku a Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán., ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

Navrhovateľ predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (prirážku) podľa Prepravného poriadku a Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, splatnú dňom porušenia povinnosti odporcu mať zakúpený cestovný lístok, t.j. dňom 14.04.2011. Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 OZ, podľa ktorého ustanovenia jej dĺžka je jeden rok.

Účtovanú úhradu nie je možné posudzovať samostatne. Nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne a oddelene (aj keď môže byť samostatne a oddelene uplatnený na súde), ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného a oba nároky tak vznikajú len a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia, a to súčasne; u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 OZ. (Oba nároky majú rovnaký právny základ - porušenie podmienok zmluvy o preprave).

V § 108 OZ je stanovená jednoročná premlčacia doba na uplatnenie práva z prepravy. Toto zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej prepravy (§ 760 až § 773 OZ) s výnimkou práva na náhradu škody v zmysle § 764 OZ, pre ktoré platí § 106 OZ. V jednoročnej premlčacej dobe v zmysle § 108 OZ sa teda premlčuje nielen nárok dopravcu na cestovné vyplývajúci z § 760 OZ

ale i jeho nárok na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v zmysle zákona č. 168/1996 Z.z.. I tento nárok totiž patrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 OZ i keď v tomto ustanovení nie je výslovne uvedený.

V zmysle ust. § 122 ods. 1 veta prvá OZ lehota určená podľa dní, začína dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Koniec lehoty pripadá na deň, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok. Koniec lehoty pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním (pri týždňoch) alebo číslom (pri mesiacoch a rokoch) zhoduje s dňom, na ktorý pripadá skutočnosť, od ktorej lehota začína plynúť (§ 122 ods. 2 OZ).

Podľa § 5 b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s účinnosťou od 01.05.2014, Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával."

Premĺčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Je to uplynutie času určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Premĺčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu.

Ustanovenie § 5b ukladá, okrem iného aj súdu, prihliadnúť na premlčanie ex offo. Je to explicitná právna úprava, tiež lex specialis a procesnej povahy (postup štátneho orgánu), na ktorú je súd povinný prihliadať odo dňa účinnosti zákona, t.j. od 01.05.2014. Plynutie času má v súkromnom práve význam a núti veriteľa včas uplatňovať právo na súde.

Podľa § 2 písmeno b/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Odporca cestoval v hromadnom dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka dňa 14.04.2011. Jednoročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku navrhovateľa na súde začala v predmetnom prípade plynúť dňa 15.04.2011 a v súlade s ust. § 122 ods. 2 prvá veta a § 122 ods. 3 OZ uplynula dňa 16.04.2012 (14.04.2012 - sobota).

Keďže návrh bol podaný na súd až dňa 01.07.2013 nemohol súd z dôvodu premlčania práva, navrhovateľovi ako osobe konajúcej v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti priznať plnenie voči odporcovi, ktorý má postavenie spotrebiteľa, a ktorý nárok navrhovateľa neuznal a návrh žiadal v celom rozsahu zamietnuť. V tomto prípade nie je podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. potrebné, aby sa odporca sám takejto skutočnosti dovoľával. Premĺčanie práva navrhovateľa spôsobilo stratu nároku vymáhať právo súdnou cestou v dôsledku čoho súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP avšak odporcovi, ktorému ako úspešnému účastníkovi konania vzniklo právo na náhradu trov tieto nepriznal, keďže mu v súvislosti s konaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na podpísanom súde, dvojmo.

Odvolanie voči rozsudku musí obsahovať tieto náležitosti:

- z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované,

- v odvolaní je potrebné uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha,
- odvolanie podlieha súdnemu poplatku v rovnakej výške ako sa platí súdny poplatok za návrh.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (z.č. 233/1995 Z.z.)